

handful in general. -4 A kind of liquor (मद्य); पलाण्डु-
गण्डूषयुतान् खादन्ती चैडकान्बहून् Mb. 8. 44. 28. -गण्डूषीकृ To
swallow in one draught; तस्य जडुः सुतो गड्गां गण्डूषीकृत्य
योऽपिबत् Bhāg. 9. 15. 3.

गण्डोलः 1 Raw sugar. -2 A mouthful.

गत, गति, &c. see under गम्.

गद् I. 1 P. (गदति, गदित) 1 To speak articulately,
speak, say, relate; जगादाध्रे गदाप्रजम् Śi. 2. 69; बहु जगद्
पुरस्तात्तस्य मत्ता किलाहम् 11. 39; शुद्धान्तरक्षया जगदे कुमारी
R. 6. 45. -2 To enumerate. -II. 10 U. (गदयति-ते &c.)
To thunder.

गदः [गद्-अच्] 1 Speaking, speech. -2 A sentence.
-3 Disease, sickness; असाध्यः कुस्ते कीर्पं प्राप्ते काले गदो यथा Śi.
2. 84; जनपदे न गदः पद्मादधौ R. 9. 4; 17. 81. -4 Thunder.
-5 The younger brother of Kṛiṣṇa. -6 N. of Kubera.
-7 A weapon. ... गदोऽस्त्रियाम् । आयुधे धन्दे रोगे पुंसि कृष्णा-
नुजेऽपि च Nm. -दम् A kind of poison. -Comp. -अगदौ
(du.) the two Aṣvins, physicians of gods. -अग्रजः an
epithet of Kṛiṣṇa; जगादाध्रे गदाप्रजम् । Śi. 2. 69; यावद्-
गदाप्रजकथासु रतिं न कुर्यात् । Bhāg. -अग्रणीः the chief of all
diseases. i. e. consumption. -अम्बरः a cloud. -अरातिः
a drug, medicament. -गदम् indistinct utterance.

गदयित्नु a. 1 Loquacious, garrulous, talkative.
-2 Libidinous, lustful. -रनुः N. of Kāma, the god of
love.

गदा [गद्-अच् टाप्] A mace, club; संचूर्णयामि गद्या न
सुयोधनोर्ह Ve. 1. 15. -Comp. -अग्रपाणि a. having a
mace in the right hand. -धरः an epithet of Viṣṇu;
Bhāg. 1. 8. 39. -धृत् a. a club-bearer, one who fights
with a mace. (-m.) an epithet of Viṣṇu. -युद्धम् a
fight with clubs. -हस्त a. armed with a club.

गदिः f. Speaking, speech; एवं गदिः कर्मगतिर्विसर्गः
Bhāg. 11. 12. 19.

गदितः p. p. [गद्-क्] Spoken, said, related; गदितस्तेन
सिहेन स ययौ यमुनातटम् Ks. 60. 63.

गदिन् a. (नी f.) [गद्-इनि] 1 Armed with a club;
किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च Bg. 11. 17. -2 Affected with
sickness, diseased. -m. [गदा अस्यस्य इनि] An epithet
of Viṣṇu. -Comp. गदिसिंहः N. of a grammarian.

गद्गद् a. Stammering, stuttering, faltering; तर्कि
रोदिषि गद्गदेन वचसा Amaru. 57; गद्गदगल्लन्त्युद्विहीनाक्षरं को
देहीति वदेत् Bh. 3. 8; सानन्दगद्गदपदं हरिरित्युवाच GIt. 10.
-दम् ind. In a faltering or stammering tone; विल्लाप
स बाष्पगद्गदम् R. 8. 43; नदत् U. 2. 30 producing a
gurgling sound. -दः, -दम् 1 Stammering. -2 Indis-
tinct or convulsive speech; सगद्गदं भीतभीतः प्रणम्य Bg.
11. 35. -Comp. -ध्वनिः a low, inarticulate sound ex-
pressive of joy or grief. -पद्म् inarticulate speech.
-वाच् f. inarticulate or convulsive speech, interrupted

by sobbing &c. -स्वर a. uttering stammering sounds.
(-रः) 1 indistinct or stammering utterance. -2 a
buffalo.

गद्गदित a. Stammered.

गद्गदयति Den. P. To stammer.

गद्य pot. p. [गद्-यत्] To be spoken or uttered; गद्य-
मेतत्त्वया मम Bk. 6. 47. -द्यम् Prose, elaborate prose
composition, composition not metrical yet framed with
due regard to harmony; one of the three classes into
which all compositions may be divided; see Kāv. 1.11.

गद्याण (न, -ल) कः A weight equal to 48 Guñjas;
cf. Y. 3. 258 com.

गद् 4 P. (गद्यति) To be mixed.

गध्य a. Ved. To be seized (as booty); ऋजा वाजं न
गध्यं युयूषन् Rv. 4. 16. 11.

गन्ध 10 Ā. (गन्धयते) 1 To injure, hurt. -2 To ask,
beg. -3 To move, go. -4 To adorn.

गन्धः [गन्धू-पचाद्यच्] 1 Smell, odour; गन्धमात्राय चोर्व्याः
Me. 21; अपन्नन्तो दुरितं हव्यगन्धैः Ś. 4. 8; R. 12. 27. (गन्ध is
changed to गन्धि when as the last member of a Bah.
comp. it is preceded by उद्, पूति, सु, सुरभि, or when
the compound implies comparison; सुगन्धि, सुरभिगन्धि,
कमलगन्धि मुखम्; शालिनिर्यासगन्धिभिः R. 1. 38; आहुति° 1. 53;
also when गन्ध is used in the sense of 'a little'). -2
Smell considered as one of the 24 properties or guṇas
of the Vaiśeṣikas; it is a property characteristic of
पृथिवी or earth which is defined as गन्धवती पृथ्वी T. S.
-3 The mere smell of anything, a little, a very small
quantity; घृतगन्धि भोजनम् Sk. -4 A perfume, any fra-
grant substance; एषा मया सेविता गन्धयुक्तिः Mk. 8; Y. 1.
231; Mu. 1. 4. -5 Sulphur. -6 Pounded sandal wood.
-7 Connection, relationship. -8 A neighbour. -9 Pride,
arrogance; as in आत्तगन्ध humbled or mortified. -10
An epithet of Śiva. -11 A sectarian mark on the
forehead. -12 Similarity (सादृश्य); दुण्डुभान्हिगन्धेन न त्वं
हिसितुमर्हसि Mb. 1. 10. 3. -न्धम् 1 Smell. -2 Black aloe-
wood. -Comp. -अधिकम् a kind of perfume. -अपकर्ष-
णम् removing smells. -अम्बु n. fragrant water. -अम्ला
the wild lemon tree. -अदमन् m. sulphur. .... गन्धा-
स्मानं मनःशिवम् । Śiva. B. 30 19. -अष्टकम् a mixture
of 8 fragrant substances offered to deities, varying in
kind according to the nature of the deity to whom they
are offered. Generally sandal, camphor, saffron, उशीर,
cyperus pertenuis (Mar. नागरमोथा), गोरोचन, देवदार and
a flower are used in the mixture. -आखुः the musk-rat.
-आजीवः a vendor of perfumes. -आढ्य a. rich in odour,
very fragrant; स्रजश्चोत्तमगन्धाढ्याः Mb. (-ढ्यः) the orange
tree. (-ढ्यम्) sandal-wood. -इन्द्रियम् the organ
of smell. -इभः, -गजः, -द्विपः, -हस्तिन् m. 'the scent-
elephant', an elephant of the best kind; यस्य गन्धं